

قوه قضائیه

دادخواست بدوی دیوان عدالت اداری

تاریخ تقدیم : ۱۴۰۳/۰۹/۰۶

کدرهگیری : ۱۴۰۳۲۲۰۴۵۳۸۰۸۷۱۹

پیوست: ۱۳ برگ

مشخصات	نام	نام خانوادگی	نام پدر	شغل	محل اقامت: شهرستان/بخش دهستان خیابان کوچه پلاک
شاکی	اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی استان کرمان				
طرف شکایت	نهاد ریاست جمهوری				
	وزارت صنعت، معدن و تجارت (وزارت صنعت، معدن و تجارت)				
وکیل	کتایون	کیاسروش	علی	وکیل	استان تهران - شهرستان تهران - تهران - کارگر شمالی - کوچه دهم - پلاک ۷۱ - طبقه اول
	یاسر	عرب نژاد	محمدحسین	وکیل دادگستری	استان تهران - شهرستان تهران - تهران - خیابان کارگر شمالی - کوچه دهم - پلاک ۷۱ - طبقه اول
موضوع شکایت	تقاضای ابطال مصوبه (آئین نامه، بخشنامه، دستور العمل دولتی) (صدور رأی مبنی بر ابطال واژه "مزایده" برای تعیین عامل به منظور صدور پروانه اکتشاف، موضوع ماده ۲۶ و تبصره‌های آن از آیین‌نامه اجرایی قانون معادن مصوب ۱۳۹۲/۰۴/۱۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی، به جهت مغایرت با قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۰۲/۲۷ با اصلاحات و الحاقات بعدی، مغایرت با شرط صحت معامله موضوع بند ۳ از ماده ۱۹۰ قانون مدنی، و مغایرت با روح قانون معادن و اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی که بر عدم مخالفت آیین‌نامه‌ها با متن و روح قوانین تأکید دارد.)				
دلایل و منضمات	۱- وکالت نامه به شماره ۱۴۰۰۲۲۰۹۴۱۵۱۶۴۲۹ مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۵ ضمیمه گردید. ۲- مدرک نمایندگی به شماره ۲۱۶۳۹ مورخ ۱۳۹۸/۰۴/۱۱ ۳- نامه رئیس محترم مرکز بهبود کسب و کار به معاون محترم معادن و فراوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت به شماره ۲۷/۸۴۷۶/ص مورخ ۱۴۰۳/۰۷/۲۹ ۴- گزارش جلسه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان کرمان به شماره ۱۰۱ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۶				

ریاست محترم دیوان عدالت اداری

با سلام و دعای خیر

احتراماً به وکالت از اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی استان کرمان، ضمن ابراز تعذر از تصدیق اوقات شریف مقام محترم قضایی، شرح خواسته را به تقید صفحه می‌نگاریم. مقدمتاً آنچه که لازم است در تبیین شکایت مد نظر قرار گیرد، تشریح تعاریف و مقررات قانونی است که در اخذ نتیجه نهایی موثر و دخیل خواهد بود که ذیلاً و مستدلاً بیان می‌گردد.

با این توضیح که مطابق اسناد پیوست مغایرت ماده ۲۶ آیین‌نامه با قانون معادن به منظور آزادسازی بلوکه‌ها، پهنه‌ها و مزایده‌های منجمد معادن، که در راستای تحقق اهداف مقرر در برنامه پنج ساله هفتم پیشرفت جمهوری اسلامی ایران در یکصدمین جلسه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی به تصویب رسید، لیکن چون از سوی دستگاه اجرایی مورد توجه قرار نگرفت، لاجرم اقدام به تقدیم شکایت حاضر شدیم.

مبحث اول: مغایرت مزایده در مرحله اکتشاف با ماهیت اکتشاف و شرط صحت معامله

پیش از ورود به جزئیات بررسی، لازم است توضیح داده شود که بندهای این مبحث با هدف روشن‌سازی مغایرت مزایده در مرحله اکتشاف با اصول قانونی و ماهیت اکتشاف تدوین شده است. از آنجا که اکتشاف یک فرآیند مبتنی بر ریسک و عدم قطعیت است و موضوع آن به صورت ماهوی نامعین می‌باشد، برگزاری مزایده در این مرحله از منظر حقوقی و عملیاتی با چالش‌های جدی مواجه است. همچنین، ضرورت رعایت شرط صحت معاملات و انطباق مقررات با قانون معادن، ایجاب می‌کند که تمامی ابعاد این مغایرت‌ها به صورت مستدل و

قوه قضائیه

دادخواست بدوی دیوان عدالت اداری

تاریخ تقدیم : ۱۴۰۳/۰۹/۰۶

کدرهگیری : ۱۴۰۳۲۲۰۴۵۳۸۰۸۷۱۹

پیوست: ۱۳ برگ

مبتنی بر اصول حقوقی مورد بررسی قرار گیرد. لذا در ادامه، جزئیات این مغایرت‌ها در قالب بندهای تفصیلی ارائه می‌شود.

بند اول: ماهیت اکتشاف

مطابق بند "خ" ماده ۱ قانون معادن، اکتشاف به مجموعه عملیات و تجسس ارادی به منظور یافتن ماده معدنی (کانسار) گفته می‌شود. این فرآیند شامل عملیات گسترده‌ای از قبیل نمونه‌برداری، آزمایش‌های کمی و کیفی، حفاری روباز و زیرزمینی، و تهیه نقشه‌های ذخیره معدنی است.

در این مرحله، مواد معدنی هنوز کشف نشده و مقدار و کیفیت آن‌ها نامشخص است. لذا اکتشاف تجسسی ارادی و فرآیندی نامعین و مبتنی بر ریسک است.

بند دوم: نامعین و احتمالی بودن موضوع مزایده در مرحله اکتشاف

اکتشاف، تجسس ارادی به منظور یافتن ماده معدنی است که با هزینه متقاضی اکتشاف انجام می‌شود. در صورتی که اکتشاف نتیجه‌ای در پی نداشته باشد، تمامی هزینه‌هایی که متقاضی انجام داده است، از دست می‌رود. متقاضی اکتشاف به دلیل ناشناخته بودن مواد معدنی و اینکه آیا نتیجه اکتشاف به کشف مواد معدنی منجر خواهد شد یا خیر، و اینکه چه ماده‌ای کشف می‌شود (مثلاً سنگ لاشه، آهن، سیلیس، مس یا شن و ماسه)، وارد ریسک سرمایه‌گذاری می‌شود، به این امید که شاید بتواند مواد معدنی را کشف کند. در صورت کشف مواد معدنی، می‌تواند درخواست گواهی کشف و پروانه بهره‌برداری دهد تا از آن زمان به بعد، از مرحله ریسک خارج و وارد مرحله اطمینان از بازگشت سرمایه شود.

همانگونه بیان شد مواد معدنی قبل از اکتشاف مشخص نیستند و حتی امکان عدم کشف ذخایر معدنی وجود دارد. بنابراین، موضوع مزایده در مرحله اکتشاف نامعین و احتمالی است.

بند سوم: لزوم وجود موضوع معین در معاملات

مزایده به عنوان یک عمل حقوقی، نوعی بیع تشریفاتی محسوب می‌شود که در آن فروش مال از قیمت پایه آغاز و به بالاترین پیشنهاد واگذار می‌گردد. بر اساس ماده ۱۹۰ قانون مدنی، برای صحت هر معامله شرایطی لازم است که یکی از آن‌ها معلوم و معین بودن مورد معامله است. همچنین، طبق ماده ۲۱۶ قانون مدنی: "مورد معامله باید مبهم نباشد، مگر در موارد خاصه که علم اجمالی به آن کافی است."

در مرحله اکتشاف، به دلیل نامعین بودن وجود و مشخصات ماده معدنی، موضوع مزایده نامشخص و مبهم است. بنابراین، برگزاری مزایده برای تعیین عامل و صدور پروانه اکتشاف، با شرط مربوط به صحت معاملات مغایرت دارد.

مبحث دوم: مغایرت ماده ۲۶ آیین‌نامه اجرایی و تبصره‌های آن با قانون معادن

در راستای بررسی مغایرت ماده ۲۶ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن و تبصره‌های آن با قانون معادن، لازم است ابتدا برخی از مفاد قانونی مرتبط با اکتشاف و بهره‌برداری ذخایر معدنی به صورت مختصر تحلیل شود. بدین منظور، در بند اول به مواد صریح قانون معادن که مستقیماً به موضوع اکتشاف و بهره‌برداری ذخایر معدنی مرتبط هستند، پرداخته می‌شود. سپس در بند دوم، تضادهای آیین‌نامه اجرایی با این مواد قانونی به صورت مستدل بیان می‌شود. هدف این بخش، نشان دادن انحراف آیین‌نامه اجرایی از اصول و مواد قانونی و تأکید بر لزوم تطبیق مقررات با قانون معادن است.

بند اول: بررسی مفاد قانون معادن

قوه قضائیه

دادخواست بدوی دیوان عدالت اداری

تاریخ تقدیم : ۱۴۰۳/۰۹/۰۶

کدرهگیری : ۱۴۰۳۲۲۰۴۵۳۸۰۸۷۱۹

پیوست: ۱۳ برگ

الف. ماده ۵ قانون معادن: مطابق این ماده، "اکتشاف ذخایر معدنی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی مجاز، با رعایت مفاد این قانون آزاد است." در این ماده هیچ اشاره‌ای به برگزاری مزایده برای صدور پروانه اکتشاف نشده است. در حقیقت این ماده تصریح دارد که اکتشاف ذخایر معدنی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی مجاز و با رعایت مفاد قانون آزاد است.

ب. ماده ۱۰ قانون معادن: این ماده تصریح می‌کند که "بهره‌برداران از ذخایر معدنی بلامعارض، به استثنای کاشفان، فقط در مهلت مقرر از طریق مزایده انتخاب می‌شوند." بر اساس این ماده، مزایده تنها برای انتخاب بهره‌برداران ذخایر معدنی بلامعارض پیش‌بینی شده است، نه برای تعیین عامل و صدور پروانه اکتشاف. قانون‌گذار به‌روشنی تفکیک میان مراحل اکتشاف و بهره‌برداری را مشخص کرده و مزایده را صرفاً به بهره‌برداری محدود نموده است.

بند دوم: تضاد بین ماده ۲۶ آیین‌نامه اجرایی و قانون معادن

مطابق مواد ۵ و ۱۰ قانون معادن، قانون‌گذار به‌طور صریح مراحل اکتشاف و بهره‌برداری را تفکیک کرده و آزادی عمل اشخاص حقیقی و حقوقی مجاز در مرحله اکتشاف را تصریح نموده است. ماده ۵ تأکید می‌کند که "اکتشاف ذخایر معدنی... آزاد است" و ماده ۱۰ به‌وضوح مقرر می‌دارد که "مزایده تنها برای انتخاب بهره‌برداران ذخایر معدنی بلامعارض" پیش‌بینی شده است. این تفکیک نشان‌دهنده قصد قانون‌گذار در جداسازی فرآیندهای اکتشاف و بهره‌برداری است.

در مقابل، ماده ۲۶ آیین‌نامه اجرایی قانون معادن مصوب ۱۳۹۲ و تبصره‌های آن، با الزام به برگزاری مزایده برای تعیین عامل و صدور پروانه اکتشاف، از چارچوب‌های قانونی پیش‌بینی‌شده در قانون معادن تجاوز کرده است. این الزام نه‌تنها با مواد ۵ و ۱۰ قانون معادن مغایرت دارد، بلکه اصول حقوقی دیگری را نیز نقض می‌کند:

الف. اصل ۱۳۸ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران: این اصل تصریح می‌کند که تصویب‌نامه‌ها و آیین‌نامه‌های دولت و کمیسیون‌های وزرا نباید با متن و روح قوانین مغایرت داشته باشد. ماده ۲۶ آیین‌نامه اجرایی، با وضع الزامی که در قانون معادن پیش‌بینی نشده است، هم از متن قانون (مواد ۵ و ۱۰) و هم از روح کلی آن، که بر آزادی اکتشاف تأکید دارد، انحراف پیدا کرده است.

ب. تجاوز از اختیارات اجرایی: وظیفه تدوین آیین‌نامه‌ها، صرفاً تبیین نحوه اجرای قانون است، نه وضع مقررات جدید. ماده ۲۶ و تبصره‌های آن، به‌جای اجرای قانون، در عمل مفاد جدیدی وضع کرده‌اند که از حیطه اختیارات دستگاه اجرایی فراتر می‌رود.

ج. ایجاد موانع عملی: اکتشاف یک فرآیند پریسک و نامعین است. الزام به برگزاری مزایده برای مرحله‌ای که هنوز مواد معدنی مشخص نیستند و ممکن است حتی به کشف ماده معدنی منجر نشود، مانع بزرگی برای جذب سرمایه‌گذاران خواهد بود. این الزام، برخلاف اهداف توسعه‌ای مندرج در قانون برنامه هفتم و سیاست‌های کلی نظام در حوزه معادن است.

د. نقض حقوق مکتسبه: اشخاص حقیقی و حقوقی که طبق قانون معادن اجازه دارند به‌صورت آزادانه در اکتشاف فعالیت کنند، با این الزام آیین‌نامه‌ای از حقوق خود محروم می‌شوند. این موضوع، با اصل عدالت حقوقی مغایرت دارد و می‌تواند زمینه‌ساز ایجاد تبعیض و محدودیت‌های غیرقانونی در دسترسی به منابع معدنی شود.

با توجه به موارد فوق، ماده ۲۶ آیین‌نامه اجرایی و تبصره‌های آن، نه‌تنها با مواد ۵ و ۱۰ قانون معادن تضاد دارد، بلکه به اصول اساسی حقوقی، عملیاتی، و سیاست‌های کلان توسعه‌ای نیز خدشه وارد می‌کند.

قوه قضائیه

دادخواست بدوی دیوان عدالت اداری

تاریخ تقدیم : ۱۴۰۳/۰۹/۰۶

کدرهگیری : ۱۴۰۳۲۲۰۴۵۳۸۰۸۷۱۹

پیوست: ۱۳ برگ

با توجه به مطالب بیان شده، موارد زیر به عنوان نتایج قابل استنباط است:

ماهیت اکتشاف و عدم قطعیت موضوع مزایده: فرآیند اکتشاف، طبق تعریف قانونی، عملیاتی ارادی و تجسسی برای یافتن ماده معدنی است که ماهیت آن از ابتدا با ریسک و عدم قطعیت همراه است. به دلیل ناشناخته بودن وجود، کیفیت، و کمیت ذخایر معدنی در مرحله اکتشاف، موضوع مزایده در این مرحله نامعین بوده و شرط صحت معاملات (مطابق مواد ۱۹۰ و ۲۱۶ قانون مدنی) را تأمین نمی کند. بنابراین، الزام به برگزاری مزایده برای تعیین عامل و صدور پروانه اکتشاف، مغایر اصول قانونی مرتبط با صحت معاملات است.

تعارض آیین نامه اجرایی با قانون معادن: مواد ۵ و ۱۰ قانون معادن به صراحت آزادی اکتشاف را برای اشخاص حقیقی و حقوقی مجاز، بدون اشاره به برگزاری مزایده، مقرر کرده اند. ماده ۲۶ آیین نامه اجرایی مصوب ۱۳۹۲ (بر خلاف آیین نامه سابق)، با تحمیل الزام به برگزاری مزایده برای مرحله اکتشاف، فراتر از چارچوب های مقرر در قانون عمل کرده و به دلیل ایجاد الزامات جدید، با متن و روح قانون معادن مغایرت دارد. این تضاد نه تنها موجب نقض اصول قانونی می شود، بلکه با اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی نیز که بر عدم مخالفت مقررات پایین دستی با قوانین تأکید دارد، در تضاد است.

پیامدهای منفی اقتصادی و حقوقی: الزام به برگزاری مزایده در مرحله اکتشاف، نه تنها موجب ایجاد مانع برای جذب سرمایه گذاران به دلیل ریسک بالا و نامعین بودن موضوع اکتشاف شده است، بلکه به حبس عمده محدوده های معدنی کشور منجر گردیده است. از سال ۱۳۹۲، پس از وضع آیین نامه جدید، وزارت صنعت، معدن و تجارت به دلیل ناتوانی در برگزاری مزایده برای این محدوده ها، عملاً ۹۸ درصد از محدوده های معدنی را در وضعیت راکد نگه داشته است. این در حالی است که آیین نامه سابق مطابق با قانون معادن، شرایطی را فراهم می کرد که سرمایه گذاران در مرحله اکتشاف بتوانند آزادانه و با انگیزه به کشف ذخایر معدنی بپردازند.

عدم فعالیت های اکتشافی در بخش معادن، محدودسازی فعالیت های اقتصادی، و توقف در بهره برداری از ظرفیت های معدنی کشور، ضربه شدیدی به اهداف کلان توسعه ای وارد کرده است. این سیاست، برخلاف برنامه هفتم توسعه جمهوری اسلامی ایران، موجب می شود دستیابی به اهدافی نظیر رشد اقتصادی سالانه ۱۳ درصد و افزایش ۲۰ درصدی اشتغال در بخش معدن با چالش های جدی مواجه گردد و به طور کلی، توسعه پایدار در این بخش را متوقف نماید.

با امتنان

یاسر عرب نژاد کتایون کیاسروش
وکلای اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی
استان کرمان

کتایون کیاسروش

یاسر عرب نژاد

بسمه تعالی

جهت رسیدگی به شعبه دیوان عدالت اداری ارجاع می شود.

مبلغ هزینه دادرسی : ۷۵۵,۰۰۰ ریال

شماره مرجع بانک : ۰۶۰۰۱۱۸۸۰۷۸۱

قوه قضائیه

دادخواست بدوی دیوان عدالت اداری

تاریخ تقدیم : ۱۴۰۳/۰۹/۰۶
کدرهگیری : ۱۴۰۳۲۲۰۴۵۳۸۰۸۷۱۹
پیوست: ۱۳ برگ

<p>نام و نام خانوادگی مقام ارجاع کننده : تاریخ امضاء</p>	<p>شماره پیگیری : ۲۰۴۹۳۹۴۴۴۷۰۰ تاریخ و ساعت دریافت وجه : ۱۴۰۳/۰۹/۰۶ - ۱۶:۰۷ تعرفه خدمات : ۴۵۱,۵۰۰ ریال مبلغ ابطال تمبر مالیاتی : ۶۰۰,۰۰۰ ریال هزینه مرکز وکلا/کانون/صندوق : ۴۵۰,۰۰۰ ریال جمع کل پرداختی : ۲,۲۵۶,۵۰۰ ریال</p>
--	--